مفهوم پایداری درمعماری خانه های معاصرایران متأثراز معماری بومی ایران

الهه ترابی

کارشناس ارشد مهندسی معماری دانشگاه آزاد اسلامی واحد بم، کرمان، ایران

Elahetorabi2008@gmail.com

چکیده

یکی از مهمترین اهداف توسعه پایدار، حفظ بوم و اصلاح نگاه به آن است و تجلی توسعه پایدار در حوزه محیط ساخته شده، معماری پایدار نامیده می شود . باتوجه به رویکرد قرن حاضر و تاکید فراوان به بقای انرژی و سیستمهای فعال و غیرفعال جهت داشتن یک محیط زیست پاک باید به دنبال پیدا کردن یکسری اصول و راهکارهایی در راستای پایداری در این برهه زمانی باشیم با جستجو در معماری بومی ایران درمی یابیم که در تمدن ایران زمین، پایداری از دیرباز مورد توجه بوده است، این رویکرد درمعماری بومی ایران با گرایش به سمت پایداری بوم شناختی راه حلهای بسیار منطقی و همساز با اقلیم راجهت دستیابی به این امر ابداع نموده است. پیشینیان ما برای رفع نیازهای خود در برخورد با محیط زیست بسیار آگاهانه عمل نموده و با استفاده از عناصر کارکردی نوین زمان خویش و بدون لطمه به محیط زیست از کمترین امکانات بومی بهترین بهره را برده اند . از طرفی معماری بومی در زمان خودجوابگوی نیازهای ساکنینش بود و این یک حقیقت است که به همان شکل نمی تواند با شرایط این زمان و زمان آینده به نحو مطلوب سازگاری داشته باشد . در این مقاله از روش توصیفی - تحلیلی استفاده کرده تا با گریزی به معماری گذشته و بازنگری مفاهیم و شناخت معماری بومی و معماری پایدار،از آن ها درس گرفته و بتوان اصول آن را در معماری و فن ساختمان در دور معاصر بکار گرفت.

واژگان کلیدی: پایداری، ایران ، معماری معاصر، معماری بومی.

۱-مقدمه

بحران انرژی و ضرورت صرفه جویی در مصرف آن، لزوم تجدید نظر در نحوه ساخت و ساز را به یکی از ارکان اصلی برنامه ریزی و طراحی کشور تبدیل نموده است . این مسئله به خصوص درشهرهای کوچک که همواره از منابع کمتری نسبت به شهرهای بزرگ برخوردار بوده اند حیاتی تراست (طاهباز و همکاران،۱۳۹۰ ، ۲۱) از اقدامات مؤثر در زمینه ی دستیابی به معماری پایدار، طراحی بر اساس اصول معماری هر منطقه است، چرا که هر منطقه راهکارهای خاص خود را می طلبد و بسیاری از این تمهیدات در معماری بومی آن، مشهود است . نگرش پایدار، اصلی ترین حوزه ی توجه خود را معطوف به مسائل محیط زیست و بهره برداری از منابع طبیعی می کند و اشاراتی نیز به ابعاد اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و مسائل زیبایی دارد . در این نگرش راه حل مسائل بیشتر مبتنی بر بوم و ویژگی های طبیعی، اکولوژی، اجتماعی و فرهنگی مناطق در نظر گرفته می شود، باید ساختمان ها را به گونه ای طراحی کرد،که بتوانندپاسخگوی اهداف، آرمان ها و نیازهای ساکنان هر منطقه باشند . از این رو با استفاده از تجارب ارزشمند موجود از معماری بومی و سنتی این مرز و بوم و اصول پایداری مستخرج از معماری سنتی ایران، از قبیل پیوند معماری و طبیعت، ساده گرایی، درونگرایی، محرمیت، و غیره میتوان برای اعتلا و پیشبرد معماری این سرزمین و نائل آمدن به اهداف متعالی استفاده کرد(بیراوند، ۱۳۸۹ ، ۳۵) یکی از قوی ترین نمادهای فرهنگی و هویتی کشور ما معماری است که از نشانه های اصلی فرهنگ و تمدن ماست. متاسفانه با وجود پیشینه ای پرشکوه در زمینه معماری، در سال های اخیر شاهد ساخت و سازهایی از هم گسیخته در ،شهرهای مختلف کشور هستیم. بناهایی که جدای از بی هویتی، کمتر نشانی از معماری بومی و